

Dato: 10.09.2013

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Høringssvar på "Forslag til endringer i lov 28. februar 1997 om folketrygd og enkelte andre endringer som følge av henvisning fra psykologer"

Tønsberg kommune har følgende innspill til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet om forslag til endringer i lov 28. februar 1997 om folketrygd og enkelte andre endringer som følger av henvisning fra psykolog,

Departementet ønsker å legge til rette for at psykologer skal kunne henvise pasienter inn i, og videre til andre deler av, spesialisthelsetjenesten. Et overordnet mål er å legge til rette for brukervennlige løsninger som gir mennesker med psykiske lidelser og rusproblemer bedre mulighet til å ta vare på egen helse og liv.

Tønsberg kommune deler departementets vurderinger som munner ut i forslaget om at pasienter kan henvises til relevante områder innen spesialisthelsetjenesten direkte fra psykolog. Det samme gjelder henvisning fra psykolog til avtalespesialist hos psykolog. I tillegg mener vi at forslaget også bør inkludere henvisning fra psykolog til privatpraktiserende psykiater med driftstilskudd.

Tønsberg kommune støtter forslaget om at henvisende psykolog skal være knyttet til klinisk virksomhet i det offentlige. Det er mulig det må spesifiseres nærmere og med et minimumskrav til hvor stor andel av stillingen som psykologen må bruke til klinisk arbeid.

Videre støtter vi forslaget om at ved henvisning direkte fra psykolog må denne forvisse seg om at nødvendige vurderinger er gjort, som somatisk legeundersøkelse når dette ansees nødvendig. I denne sammenhengen er det viktig at det ikke stilles krav til at somatisk undersøkelse gjøres av pasientens fastlege, da for eksempel helsestasjonslegen i en del tilfeller vil være mer praktisk å bruke, med kopi til pasientens fastlege. Det er bra at pasienten selv alltid vil kunne velge å gå til fastlegen for henvisning.

Under avsnitt om «Koordinering av tjenester» hvor det foreslås at fastlege må holdes orientert med kopi av henvisning og epikriser når psykolog er henviser, bør det vurderes om det skal stilles tilsvarende krav til fastlegen om å sende kopi av henvisning til helsestasjon-/skolehelsetjenesten/ungdomshelsestasjonen. Dette kan bidra til å sikre bedre koordinering og bedre teamfunksjoner i kommunen. I tillegg bør det sees på hvordan fastleger i større grad kan delta på samarbeidsmøter/ansvarsgruppemøter rundt pasienter som er i behov av flere hjelpetjenester inkludert lege i kommunen.

For at pasienter skal få adekvat behandling i kommunen, og dermed i mange tilfeller ikke trenger henvises til spesialisthelsetjenesten, mener Tønsberg kommune det er vesentlig og ønskelig med et gjensidig samarbeid rundt behandlingen som gis der hvor fastlegen er ansvarlig for den medikamentelle behandlingen og psykologen tilbyr samtalebehandling.

Tønsberg kommune støtter i hovedsak forslaget om å legge til rette for at psykologer kan henvise pasienter til spesialistbehandling. Vi vil likevel peke på enkelte svakheter i forslaget.

Tønsberg kommune har lang tradisjon for å ha psykologer ansatt. Fra tidlig av har det vært psykologer i PPT som har jobbet bredere enn det snevert pedagogisk-psykologiske feltet. Det er, blant annet, tradisjon for å kunne drive forebyggende behandling og psykologer ansatt i PPT har gitt lavterskeltilbud som konsultasjoner til foreldre på Helsestasjonen siden tidlig 90-tall. På et tidspunkt var det flere psykologspesialister ansatt i PPT Tønsberg enn det var i Barne- og ungdomspsykiatrien i hele fylket. Tønsberg satset også bevisst på å ansette psykologer i kommunehelsetjenesten da opptrappingsmidlene for psykisk helse kom. Kommunen har i dag to psykologspesialister og to psykologer (hvorav en på lisens) ansatt i PPT og to psykologspesialister ansatt i helse for barn og ungdom. Det foreligger videre planer om å rekruttere en psykolog til barneverntjenesten og nok en psykolog til helse. Til sammen er det altså seks psykologer og psykologspesialister ansatt i Tønsberg kommune - med planer om utvidelse til åtte. Psykologene har ulike arbeidssteder og til dels ulike arbeidsoppgaver, men alle gir helsehjelp etter helsepersonelloven.

Psykologene i PPT og i kommunen har lang tradisjon for å lage vedlegg til henvisninger til spesialisthelsetjenesten. Spesialisthelsetjenesten ber dessuten ofte om at PPT/psykolog gjør utredning i førstelinje. Samtidig blir henvisninger etter dagens regelverk sendt "via" fastlegen, som ofte har svært begrenset kunnskap om barnet, og i hovedsak videreformidler den kunnskapen, utredningen og de vurderingene som er gjort av psykologen i PPT. Tilbakemeldingene fra spesialisthelsetjenesten har vært at PPT leverer de beste og mest gundige henvisningene. Det fremstår underlig for foreldre at PPT-psykologene ikke kan henvise eller få epikrise. Mer enn 30% av PPTs klienter (Tønsberg PPTs årsmelding for 2012) har også vært innom psykisk helsevern. Det er altså en omfattende overlapp av klienter – i nesten 1/3 av klientsakene samhandler PPT med spesialisthelsetjenesten. Denne samhandlingen vanskeliggjøres av at psykologene i PPT ikke har hatt henvisningsrett. Fraværet av henvisningsrett gjør også veien inn til spesialisthelsetjenesten unødvendig tungvint for klientene og deres foreldre. Dette fører med sikkerhet til at barn og ungdom får hjelp fra spesialisthelsetjenesten senere enn de ellers ville ha gjort. Det strider altså mot prinsippet om "tidlig intervensjon". I tillegg har dagens praksis medført et merarbeid for fastlegene.

At psykologene ikke kan henvise eller få epikrise kompliserer samhandlingen med spesialisthelsetjenesten om henviste barn. Dette har ført til uheldige brudd på oppfølging og behandling av pasienter i kommunen. Vi tilstreber gjensidig avklaring av behov for somatiske / psykologiske vurderinger i forkant av eventuell henvisning til spesialisthelsetjenesten, samt rutiner for kopi av epikriser fra spesialisthelsetjenesten når det er relevant. Forslaget som er sendt på høring vil forenkle disse rutinene.

Tønsberg kommune setter at det legges til rette for at klienter kan henvises fra psykologer i førstelinjetjenesten til relevante spesialisthelsetjenester.

Det presiseres i forslaget at psykologer som henviser må forvisse seg om at nødvendige somatiske undersøkelser hos lege blir gjort, at fastlegen får kopi av både henvisning og epikrise og at legeundersøkelse før tvangsinnleggelse blir opprettholdt.

Tønsberg kommune mener presiseringene om somatiske undersøkelser og fastlegens koordinerende rolle er riktige og viktige.

To offentlige utvalg (Midtlyng-utvalget og Flatø-utvalget) har de senere år foreslått mulighet for henvising fra de som har best kompetanse og kjennskap til pasientens vansker. I følge helse- og omsorgstjenestelovens §3 har kommunene ansvar for utredning, diagnostisering og behandling av både somatisk sykdom og rusmiddelproblem. Når det foreslås en avgrensning av henvisningsmulighetene basert på et ikke-definert begrep ("klinisk virksomhet") er vi redd for at dette griper inn i kommunens rett til selv å organisere seg slik den finner best for å løse oppgavene. Om en psykolog er ansatt i barnevern, PPT eller helsetjenesten i kommunen bør være irrelevant. I Tønsberg kommune er for eksempel helsestasjonen, barnevern og PPT samorganisert under virksomheten Barn og Unge med en leder for hele virksomheten.

Psykologene er helsepersonell med særskilt diagnostisk kompetanse, og henvisningsmuligheten bør være til stede som følge av den kompetansen psykologene har og som er stadfestet gjennom deres autorisasjon/lisens.

Tønsberg kommune mener at alle psykologer bør kunne henvise sine pasienter til relevante deler av spesialisthelsetjenesten og mener begrensningene knyttet til det udefinerte begrepet "klinisk virksomhet" bør fjernes.

Med hilsen

Mette Vikan Andersen
Virksomhetsleder